

Եւսիստ մաղաղակարտս եաղբճը օլան, եախօտ թէլէկրաֆխանէտէ մէէմուր, եախօտ հօճա օլան, եախօտ պիր սա. նաաթ էօյրէնմէքտէ օլան վէ պուռնւա. րա միւմասիլ խ, գլէթլէրտէ պուրու. նան գատրնիւր գապուլ օլուռնուրար Պու պիսաաա հէր պիր գաաւը հաֆ. Թաաա ալթը սիմ մէճիտլէտէն օն թանէ սիմ մէճիտլէ գաաար իւճրէթ վէրիւր ։ Տիկէր միւսաափիրխանէլէրտէ իսէ պալէաաա մէղքիւր մէպլաղըն իւչ գաթը գաաար մաարաֆ կիտէր ։ Պու միւսաափիրխանէլի եաբան վէ օնօն էչեաբընը թէտարիք էտէն զաթըն նի. յէթի, պու միւսաափիրխանէտէն քեար թթմէք օլմաեքպ, աճադ. օրաաա սա. քին օլանլարտան ալընան իւճրէթ, միւ. սաափիրխանէնին մէսարիֆի եէվիլէսի. նի գաբաթմադ իչին տիլ ։ Վարիտաթ մէսարիֆաթման զիեաաէ օտուղու հաաաէ, միւսաափիրխանէտէ սա. րին օ. լանլարտան ալընան իւճրէթին մըգաա. րա գալլաթըլաճադ ալը ։ Պու միւսաափիր. լանէտէ 500 գաաար գաաընիւր րա. հաթէ տէրլէր, լաքին, աճադ հիւսնի հալլէրինէ տալիր շէհաաէթնամէ իպ. րաղ էտէն, վէ թալէպ օլուռնան իւճ. րէթի պէհէր հաֆթա բէշինէն թէճտի. յէ իլլէյէն գաաընիւր պուրաեա գա. պուլ օլուռնուրար ։ Տիւնեաաա գաաըն. յարս մախսուս օարադ. եաբըլմըշ օլան իլը պինա պու սուր (Աւետաբեր)

Պաշտօնատէրի պէնտտէ տիգ զաթա
շաեան պաշլընա իւշ նօղթա կէօրիւ
րիւղ պիլինճիսի, տէվլէն ճէ վէ միւ
լէթ ճէ տէրքեայր օլան ճէնիլթի իթամ
մէ քի, մէղքիւր ճէնիլթի սայէսիտէ,
պիլ ասամէօլտիւքտէն սօնրա տօխի,
պլըագ տըլը բարալսր շունուն պու
նուն պօղ սընտա էքիմէ յէլէք, մւ
րատը թէմամր թէմամրա իճրա օլու
նապիլմէքտէ տիր : Իքինճիսի, պու
եօլտա իւյր ու սէվապլար տիւլէնէն
ֆաղըլ ատամար պուլունմաղտա օլմա
յը տըր : վէ իւլինճիսիւ, պիլ տին
եատա իւշ տէօրթ միլեօնտան միւրլթ
թէպ պիլ միլլէթիլ տէյի էյիլնմէք
տէ իքէն, պին ճիլտ քիթապը օլան
պիլ քիլթիլպիսանէյէ հնուղ մալիք
պուլունմաղդմըղ հալտէ, Ամէրիգա
տա իոն, եալմըղ պիլ տուլ վէ ֆա
ղըր զատընլար լօղալմասընտա, իւշ
պին ճիլտ քիթապըգ պիլ միւքէմէլ
քիլթիլպիսանէ պուլունմաղտա տըր :

Պունտան պիր գաչ հաֆթա մու.
գատաէմ, իթալեանըն Սամի-Բաօլօ

տ Անանի գարիէսինտէ տէ Նշէթիլի պիլ
վազբա զուհուր ի թմիշ տիր . չէյլէ ք
զարէէյի մէ զքիւրէ սինտիզաբննք . քէ
րիմէսի , բէ տէրինէ , զարանլըզ պասա
ճաղը սըրատա խանէնին չաթըսընա
գօնուպ ուղուրսուզ սէսինի չըզար
մազոտ օլան պիր պայգուշտան տօ
լաեք ինթիքեա իտէր , ինտէրի մէզ
քիւր պայգուշտէ էօլտիւրմէֆ ինին է
մէ պիր թիւֆէնք ալտաագ խանէսի
նին էթրիսթըն տօլաշհաեա պաշլար
վէ խանէսնին չաթըսընա պազտրդը
սըրատա պաճատա պիր նէսննին հա
րէքէթ իւզրէ օլտուղունու կէօրիւ
թիւֆէննի իլէ մէզքիւր նէսնէ իւզէ
րինէ աթէշ իտէր , վէ էօլէ պիր աճ
սէտա ազս իտէր քի պաշնտաքի սաշ
լարը տիքիլիւր : Մէրզ ում օն եաշնտա
օլան կիւզէ պիր զըզը իւզրինէ ա
թէշ ի թմիշ իտի , Պիշարէ չօճուգ , բէ
տէրի պայգուշտէ նէ էօլտա էօլտիւր
ճէկնին կէօրմէյի մէրազ իտէրէք
ըւտէրինին խապէրի օլմաթըզ հալտ
պաճաեա չըզլալ օՅ ումուշ իտի , Բէ
տէրի զարանլըզ տա , զըզընք , պայ
ղուշու զանն իտէրէք աթէշ ի թմի
տիր . զուրչուն զէվալը չօճուղուն գա
ֆասընա թէսատիւֆ ի թմիշ օլտու
ղունտան , իքի ի լն սօնրա միւլէէս
սիւրէն վէֆաթ ի թմիշ տիր , ինտէրի
նին մէյնստիւնէթ ինի թսրիֆ ի թմիշ
միւլմըն տէյիլ տիր . քննտու քնն
տուսինի վուրուպ էօլտիւրմէսին ինի
եանքնտա ատամ պէքէթ տիրիէօրա

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՉ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԱԾ
ՆԱՄԱԿ ՄԸ

Հետեւեալ նամակը Աննա Սիրա-
կանեան ստորագրութեամբ, Ամերի-
կայի արգրի մի մը Հրատարակու-
նէ, նամակին խօսքերէն ոմանք Թիւր-
քիոյ հեռաւոր գաւառի կանանց յա-
ւէտ կը պատկանին, որոնց մտաւոյ
վիճակը և բնկերական գիւրքը արդա-
բեւ ոլբալի է, և արժանի է կարեկ
յութեան և օյնութեան:

• Հայաստանէն, Տիգրիս գետով
բլիսած լեռնային գոտւոներէն, նոր
ընդունուած նամակի մը մէջ սա տո
ղերը կը կադանք .

Եկեղեցիները ամօթալի կերպով
որբավորուեցան և աւարի սոնուե-
ցան, զի զերբ այրուեցան, մանկա-
մարդ-կիները յափշտուելով լեռներ
սարուեցան, և մնացեալ թշուառ բը-
նակէ՛չը կէս մեռած զիճակի մէջ են
Մեզ հայածոցնեւրուն, այսինքն Քիւր-

ՍԵՐՈՒՆ ՀԵՂԷՆ ազատելու միակ մի
 ջոյը Մահմաթական կրօնքն ընդունեն
 կամ հայրենիքէն գաղթեն է :

Աւա՛ղ, աւա՛ղ, մեր նախահայրը սի-
րելի հայրենիքը այսպէս աւերակ դար-
ձած է բռնաւորաց ձեռքէն : Բու սահ-
մաններուդ մէջ էր, ո՛վ Հայաստան
որ անուշահոտ հովերով, եղեմայ պար-
տէզը ծաղկեցաւ : Հոն կ'առօցուեցաւ
նոյի կենսագահ տապանը որ Առաքա-
տայ գագաթը հանգչելով զնեց զե-
րահաստատեալ աշխարհը : Բու գե-
ղեցիկ դաշտերուդ վերայ տեսնուեցաւ
ամպէ կամարը որ եղաւ ուխտ Ասու-
ծոյ և մարդոց սերունդին մէջ : Արդ-
եօք հիմա ալ չկա՛ն կորսուելու վտան-
դի մէջ եղողը վրկիլու զօրաւոր ձեռ-
քեր : Ուր են զօրաւորագոյն համա-
ւաւոր հիները, Թուրգոմ, Հայկ, և Ա-
րամ և անհամար այլ դիւցազունք :
Թէպէտ և աշխարհիս չորս անկիւնները
ցրուած են զաւերելով, բայց՝ նոքա
հասուհանօք իրենց աչքերը կը դար-
ձնեն լեզգի և իրենց սրտին լազգանքն
է որ նուիրս կ'ան հօգիտ մէջ վերջալ գե-
հանգչին իրենց ոսկերքը :

Պահ մը կեցեցելով հայրենեացոյ վը
րոյ ողբս, որուն իշխաւո զօտեկայ
վիճակը առօրեայ մօտ ծովեանս ա-
ռարկւոյ է, կը հարցնեմ թէ արդեօք
անոնց Ամերկայի քոյրերը այս յառա-
ջւոյէմ երկրին մէջ իրենց վայելած
անգին արտօնութիւններուն յարգը կը
ճանչնան:

Մահմետականաց մէջ կանանց վիճակը յետին աստիճան ողբարկ է ։ Իր զբաւստ, իրը գերել կը նկատուին տարւոնք, և հազար ուրիշ կերպով անոնց յարգը չճանցուիր ։ Հայ կանանց վիճակը տանելի է չնորիւ իրենց Բշիս տոնէութեան, սակայն զեւ անոնց մէջ անգամ անիրաւութիւն պակաս չկ'իրենց էրկինքեւն ։

Դրիստոնեայ կանայք որ հաղուս, գիւտ ադամանդներով և թանկագին կերպաններով կը զգեստաւորին, փողից ելաժառեն ստիպուած են զ'ըրեք ծածկել որպէս թէ իրենց դրացեայ ազահուծը կամ նախանձոտ մը, ունդուծիւնը չըրող ուրիշ թիւրբիդ կանայք ո՛րչափ կը զարմանան եւր իրենց կը պատմութի երկրի մը համար ուր կանայք առանց ծածկուելու ազատաբար և միշտակ փողոցները կը չըլին, և երկրին մէկ ծայրէն մին մըլաք բոտ հաճոյս կը ճամբորդեն ապահով:

Կինն ի նշ ընդհանուր ազատութիւն
կը վայելէ այս երկրին մէջ : Կոռուպ-
տիոթեան չենքեր , հեռագրատուութե-
ք ճեմարաններ եւն . իրեն համար բաց
են . Իրր խմբագիր , գրագիր , վարժու-
հի , բժիշկ եւն . կը գործէ : Վերջագէտ
կը տեսներք թէ ամեն կողմ իմաստ
բարձրագոյն զարտաւարմունտուն թիւն
ունենք զի հաստատարմութիւն պահան-
ջող պահածն կը վարեն : Այս բաները
մեր աչքին իբրեւ հրաշք կ'երեւան :

Կը խորհրդակցեմք ինձ, Ասորի և Ամերիկայի մէջ տեսնուած այս զարմանալի տարբերութեան պատճառն ի՞նչ է: Միթէ Ամերիկացիք հին ազգերէն աւելի ի բնէ սրամփօտ են, որ Եւրոպայէն տարուան միջին իրենց մէջ իրաւանց և արտօնութեանց հաւասարութիւն հաստատելու ջանքերը, զիսկ ուրիշ ազգաց վեց հոգոր տարին բաւական եղած չէ ճեռք անցնել այն հաւասարութիւնը, Զեւ կարծերս Ասոր պատմութեանը կը զանուի Աւերիկացիք առ զեղբայր լատինացիներէն մէջ:

(1) ինչո՞ւ եկան հենի այսչափ

Իրենց Բնիկ Արկիթրէն :

— Ո՛ր աճաբղ ել և զատութ ետա՛մբ

Երկն՝ յ Աստուածն պաշտեն:

Ամերիկայի քնդհանուր ազատութեան և յաջողութեան գաղտնիքը ուրեմն սոյս խզի ազատութեան մէջն է։ Ամերիկա լեյուաճ է փրկչին անոր պատուիրանքին ոգիեցողութեամբը։ Սիրէ քա Տէր Աստուածդ բոլոր սքերտով և ընկերք քա անձիդ պէս։ Ասիայէն էր որ Աստուծայ խաքը նախ գնաց բոլոր ազգաց։ Բայց աւանդ որ բռնութիւններ պատճառ եղան Ասիայ տղիտութեամբ և խլուառութեամբ լեյուեալուն։ Այո՛, նոյն իսկ մեր սկիւեի Հայաստանին մէջ, որ ինչպէս պատմութիւնը կ'իմայնէ Գլխատնութիւնն իր ազգային կրօնը ընդունող ստալին երկրը եղաւ երրորդ դարուն վերջերը, յետոյ տգիտութիւնը այնչափ տիրեց որ Հայք չէին հասկնար Աստուծաշունչը որ հին Հայերէնով գրուած

(1) Ալեքիկա գտնուելուն վրայ 128 տարի անցեր էր երբ Միացեալ նահանգներուն առաջին զաղթականները ցամաքեան 1620 ին : Աստծո Ստուգածագիրն Անդրեայի թողարկաններէն էին, որոնք Անդրեայի զինուորին իրենց կրօնական գաղութարկներուն համար հայտնուելով Պալատիկա փառանք իրենց խղճին ցուցաբերին որև ապագայ տարբար զՍտուգած արդարեւեմներու :

U. · U. ·

12

ՐԷՍՄԻ Թ.Ա.Գ.ՏԻՄ

Ճորճ Մարգարե իւլէ հէնուդ մէճնուրի օրան
դ լաղուդու օլ յնիւնա՛կ գարաբ վրիլիւն մու-
ղալիւլ ի յիլիպտարննաւ , մէրդու՛մ աշխի-
ղալլը , հէր աղշա՛մ , Պէնարեւ շհնիլ հիւ-
քեւ մէկի սէրաբնիւն առաթիւր օն զուրաու-
ղանաւ , ո՛ն յիլիւնիւնի օղաղէլիլիւննի տօ-
լաշաճա՛կ լաի :

Էկեր, Եկելիլ, քոմէն մաստաւ քէմերեր, ալիքնոա իւշ տէփա պոյգուշ սէտի իւշտիլեր իսէ, պու պիր իւրաքնո սաեղըպ, պու իշաթիթ, մասթէլի դատընէ շըրճ Մալգ սոա պէքլիս,քոմէ քաաա գաւնու, վէ մըղուսուէ աճի նաէ սէ զթիեկտէն հորե-քէլիլէ, չուգուր եօրաւ ուճուսաա Սօփոր իլի իլի պէյկիլերէր պուլմաեա կիթ միւսնի իսա իալճէթ թաի:

Օհ, պէշ կիւն գարփընսա, պա. իշորէթ
սէքիզ աւփա իշխարիտի, զէ Ճօրճ Մալցօն

սէքիզ տէֆա քէմալի խահիշէ մէզպուրէ
հինն հէզտինէ կիթ միշ խոտ :

Տելեգրափընը, մէջպութէ գաւառն ա
լէագա իմ տիկնիկի պէտան իմ սէք, ետա
սէլէք, սիկ ցորուզ : Ճոն Մազոտն ու պի
եան իմ տիկնիկի կիպի, պիբ ատկ ը երէ դիւն
պիկն մտիկի պիբ գաւառնա ալէագա իտէ
մէզ : Ֆազլ Թաթ մէջքիբ դարիպ մալուք
տէլէգրափընը իւզէրնիկ Ֆէվզէլատէ պի
թէկտիբ իծրա իմ մէջ, վէ ատէթա պի
եիւէլմիկ ստաւդունապ, մէրզ ումուն ապ
նա Ֆիքրէ տալիս մէրզ ումունէ հարդ
տիւրիկ իտի, վէ սաշարը իւզէրնիկն ճն
գան զօղուարը խաթ լընա կէթ իրտիքն
աամապարընա խաթ պիբ տիկնիկն հա
սըլ օլոր իտի, վէ մէջքիբ իւրաթ թիկն եա
զընաա թաթիկ տիկնիկն իւրաթ իտի :
յիւնիսթէ, մէյ իտա սօրտ իտի :

Պաշտոնի տարիս չորսը Բարձր տն, բնակելի
 էին Բարի Պարիկ էլ հազդընտա աշղյակակ
 աշղյակակ տնի բնակելը իմ մեքան իտիւ ի
 խաղիտնիւր իտիւ հնր շէյառն է կիկիլ իս
 մուսուր զէ շնիւր ըրդ օրմալէլ, ունքիւ
 աշղյակ բնակընա կէտիտիւ կնման, քէ
 տի քնտուէ մաշնուտ օրմ, զէ մու
 խի իտիւր իտիւ տնիտիւ աշղյակ զ օրմ
 ճալիտիւր լաւնիւր օգր, իտիւ

—Շու պէնիմ ետրտըլում ֆէհա չէյ տի
տէր իտի քէնուռ քէնուռէն, իշեանըմ
լաճագ կիւզէլ վէ բագ դըզա բէտէրի
վետրթաւըյաւ արց ու թաղտիմ օրսնմագ

Նշուելուն վագթի կէկերը ։ Ի հոռի մէջդուն
մէկէ թագորմ իթմէ իւրդէ, գապիթի ա
նըն գապիթէ լաեղդ պիւր սուրթէ գոյ
մագլղա չաղընմադ էէրաէ, դարիւ պիւր
թարգտա գարչըմա չըղաէ մէհնոնէ պիւր
գաառնա էպիւր օրգաաա մէ քնէնիթիւ
լաեղդըյալ թաեղմաիւր լքէն, չիտիտէ
պիւր թաղմը լաեթիւ չէհմաթը նէյա
սանէնէ ընէնէնէն տիւպմըտէնէ, Իստ
չու հորէքէթիւմ, ալազմա պիւր հարէքէ
տէկէլ մի տիւր ։ Վէ պէնիւմնամընը հաթ
օսմադ պիւր գաառնը ընէնէնէն արտաթ
մադ տէնէն մի տիւր ։

Չորս պատե ուն զհէրի դանելի խախտան
վէ սանձվիթի գալով ին սնոյնէ, վէ ապի
լանի գարարբու վիրէնք, մէղերի իւրա
սախը մուշկրիւնէ գարչը ոտբազլըդ
քննուտ քննաւէն եւ՛վն իսրի խոր, քիւ
դաթմ վէնէ սուտ, սասմ օն չաւր լընաւ
նէման քննորի միւրաւորնա գարչը լորագ
տւորթի թարափա ոտանի դուրազ վերել
վէ սալչէնիւն իշնանէ պաւաւաւաբազ, չա
նէտ սալչոք ուչաւն սնսի իշիւրիվնտիկնեոէ
քննորի մէյնտսոյնի վէ քնտրել սնյգիւ
նէնէ ախտիթ խորի խա՛ւ :

Ճորձ Մալգոն, քիմիկ է և այլևի միջ իշխան
Ս. Կորա եկմին վերոյ զ օրտուրա սրբոյ
Հազըդ աթիւն քիմիկ է ի իրաւ ի մի միջ օլ
տուրանաւ, և ի՛ր րէալի զէ և՛ աթիւ
սլիքաւորի, միջոյ ումուն կեանքի եւ
սոս և ի իրիկ և տուրանաւաւ սրբոյ

Լահը, հիշ պիր հի, օնա շիւպհէ եւ զահիպ
օյմամադ տա իտիկը :

Եւսաւք քի սեպտեմբ, պէտլինձն օն պէշ
կինն կէշիշ Խոխ: Սոն տէ Կա օտարազ
ճօրձ Թաղարաւաղըլ մաշպուտիտ'յէ գօ
նէ շոուգտան սօրիս, սաղաւնն սաաթի
տօրտալիտէն օտարաւա սալիտէ Խոխիշ
էշիշ պիր տէրին Խոջոնա տօրաղըլ Խոխ
քի, ինթօ, մէրդոմու, անձաղ դաշվաւ
թը վաղթիին ճաղըր օտաճաղ գաւառա
միւտաւթ զ պարաղըլ ճաղիտ, ուսեւտըրա
պիւրի Խոխ: Ճօրձ տէրճալ Լալիսթ սիտի կի
նիշիտ, զէ պիշիշ Կէ վնետուր անալիտ
պիր Խոխիտըլ ճալինտ պուրաւնարալ
օտարալստալ ճալըրաւ Կինիտ

Մէջոս մ'առաջ կէտակերտել, բնակեցնել զոնք թ մարտուր պիտ չտան պաշտպան ճնն Մարզոն շու սրբատառ առնկմա կերեմէ լիմթի պննկեթոր խորի Մէջոսումուն երեւալի պնտակկիւն առթիւնն մէ սաղլը ստորի բընէ, շինորի եանապատան սյուռ մէկմնէ կնրրի միւռաշատէ զըընմադ տա խորի ճնն Մարզոն, կէրտէ աչըդ պիր մէքմեպ թ ոքմադ տա օւռպ, մէգընը մէթմպալ։ Էկքորս որ թկաւոր օղ ումադ տան ասոր օսանդունթ խոր։

— Այ՛ն, նորի բնակիչ, ահա քո ճակատը, բնակիչ
 էի՛ն էլ լինի էստ՛ի բնք, է՛ն՝ լինի՞լ զարարար, պու
 լի՛ն ն իրի բնք պարսի՞ն լեար, էլ պրեկտորու՛ն

(Տի. լուսն)

